

Sygn. akt I C 2712/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2019 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maja Snopczyńska

Protokolant Agnieszka Ząbkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2019 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego

i z powództwa wzajemnego (...) Bank S.A. w W.

przeciwko Z. K.

o zapłatę 37 321,79 zł

I. powództwo oddała z uwagi na brak interesu prawnego;

II. odrzuca pozew wzajemny;

III. nie obciąża powódki - pozwanej wzajemnej kosztami procesu;

IV. zasądza od strony pozwanej - powódki wzajemnej (...) Bank S.A. w W. na rzecz radcy prawnego M. T. kwotę 3.600,00 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce- pozwanej wzajemnej z urzędu w sprawie z powództwa wzajemnego;

V. przyznaje radcy prawnemu M. T. ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Świdnicy kwotę 2.952,00 zł (2.400+VAT) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

Sygn. akt I C 2712/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 października 2018 roku powódka Z. K. wniosła o ustalenie, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy łączący powódkę i stronę pozwaną (...) Bank SA mający podstawę prawną w umowie kredytowej z dnia 17 czerwca 2015 roku o nr (...), z których miałyby wynikać obowiązki płatności na rzecz strony pozwanej kwoty 28.878,07 zł. W uzasadnieniu podniosła, że została wprowadzona w błąd przez spółkę pośredniczącą w zawieraniu umowy.

Strona pozwana (...) Bank SA - wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu oraz wniosła pozew wzajemny, w którym żądała zasądzenia od pozwanej wzajemnej kwoty 37.321,79 zł z odsetkami. W uzasadnieniu podniosła, że zarzuty powódki odnośnie zawarcia umowy kredytu konsolidacyjnego gotówkowego nr (...) z 17 czerwca 2015 roku nie zasługują na uwzględnienie, że powódka nie posiada interesu prawnego i roszczenie wskazane w pozwie może być traktowane jedynie jako sposób na pozyskanie źródła dowodowego, które powódka może wykorzystać w innym postępowaniu. Odnośnie powództwa wzajemnego wskazała, że w przypadku uznania że umowa kredytu

jest nieważna odpada podstawa prawna udzielenia kredytu jak i obowiązku jego spłaty, a nastąpiły już określone przesunięcia majątkowe i powódka - pozwana wzajemna byłaby zobowiązana do zwrotu kwoty 37.321,79 zł.

Powódka – pozwana wzajemna w odpowiedzi na pozew wzajemny wniosła o jego odrzucenie i zasądzenie kosztów, w tym na rzecz pełnomocnika ustanowionego z urzędu od strony pozwanej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej wzajemnej z urzędu. W uzasadnieniu podniosła, że pod sygn. I C (...) toczy się sprawa z powództwa G. (...) Bank przeciwko Z. K. po zapłatę z tego samego tytułu.

W TOKU POSTĘPOWANIA SĄD

USTALIŁ NASTĘPUJĄCY STAN FAKTYCZNY:

(...) Bank SA w W. w dniu 2 października 2018 roku wniosła pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie przeciwko Z. K. o zapłatę kwoty 29.203,12 zł, w uzasadnieniu wskazując, że należność wynika z łączącej strony umowy kredytu nr (...) z dnia 17 czerwca 2015 roku. Postanowieniem z dnia 13 listopada 2018 roku sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego w Świdnicy. W dniu 6 lutego 2019 roku wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu. Z. K. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i podnosząc, że umowa kredytu nr (...) została zawarta na skutek oszustwa, ponadto toczy się sprawa o ustalenie nieważności umowy.

DOWÓD: pozew, postanowienie z dnia 13 XI 2018r, nakaz zapłaty, sprzeciw w aktach sprawy I C(...)

W TAK USTALONYM STANIE FAKTYCZNYM

SĄD ZWAŻYŁ:

Powództwo o ustalenie podlegało oddalaniu z uwagi na brak interesu prawnego.

Powódka wniosła o ustalenie, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy łączący powódkę i stronę pozwaną (...) Bank SA mający podstawę prawną w umowie kredytowej z dnia 17 czerwca 2015 roku o nr (...), z których miałyby wynikać obowiązki płatności na rzecz strony pozwanej kwoty 28.878,07 zł. Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Zgodnie z treścią art. 189 kpc powódka może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Żądanie powódki nie spełnia przesłanek powołanego przepisu.

Interes prawny jest kategorią obiektywną i należy przez niego „rozumieć potrzebę uzyskania wyroku odpowiedniej treści, wywołaną rzeczywistym naruszeniem albo zagrożeniem określonej sfery prawnej. Musi to być jednak potrzeba obiektywna w świetle obowiązujących przepisów tj. rzeczywiście istniejąca i uzasadniona, a nie tylko wynikająca z subiektywnego zapatrywania strony, które nie decyduje o prawnym charakterze interesu”¹.

Podkreślić należy, że w judykaturze kwestionowane jest istnienie interesu prawnego w sytuacji, w której występuje jednocześnie inna forma ochrony praw powódki². A tak jest w niniejszej sprawie. (...) Bank SA w W. w dniu 2 października 2018 roku wniosła pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie przeciwko Z. K. o zapłatę kwoty 29.203,12 zł, w uzasadnieniu wskazując, że należność wynika z łączącej strony umowy kredytu nr (...) z dnia 17 czerwca 2015 roku. Powódka po otrzymaniu nakazu zapłaty złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty i obecnie przed tut. Sądem pod sygnaturą I C (...) toczy się sprawa o zapłatę. Jednym z zarzutów podniesionych przez powódkę – pozwana wzajemną w postępowaniu I C(...) jest zarzut, że umowa kredytu nr (...) została zawarta na skutek oszustwa. Tak więc kwestie ważności umowy podnoszone przez powódkę – pozwaną wzajemną w niniejszej sprawie o ustalenie będą badane w sprawie o zapłatę toczącej się pod sygn. I C(...). Tak więc nie jest dopuszczalne badanie w niniejszym postępowaniu czy umowa kredytu nr (...) z dnia 17 czerwca 2015 roku jest ważna. Podkreślić należy, że w judykaturze kwestionowane jest istnienie interesu prawnego w sytuacji, w której żądanie zmierza jedynie do uzyskania orzeczenia, które stanowić ma dowód w innej sprawie. Zgodzić się należy z utrwalonym i niekwestionowanym od lat stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 23 II 1999r (I

PKN 597/98), że „powództwo o ustalenie nie może zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w innym postępowaniu”.

Wobec stwierdzenia braku interesu prawnego w ustaleniu Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe, gdyż nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanych przepisów powództwo o ustalenie należało oddalić z uwagi na brak interesu prawnego.

Natomiast pozew wzajemny podległ odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 199 § 1 pkt 2 kpc Sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

Strona pozwana – powódka wzajemna wniosła o zasądzenie od powódki – pozwanej wzajemnej kwoty 37.321,79 zł, w uzasadnieniu powołując się na umowę kredytu konsolidacyjnego gotówkowego nr (...) z 17 czerwca 2015 roku łączącą strony. Na rozprawie w dniu 15 października 2019 roku strona pozwana – powódka wzajemna podkreśliła, że stoi na stanowisku, że umowa łącząca strony jest ważna, natomiast w przypadku stwierdzenia przez Sąd, że jest nieważna - wnosi o zasądzenie tej kwoty, jako świadczenia nienależnego. Wskazać należy, że pozew wzajemny został wniesiony w dniu 19 marca 2019 roku (data pieczęci urzędu pocztowego), natomiast pozew w sprawie I C(...) w dniu 2 października 2018 roku w Elektronicznym Postępowaniu Upominawczym (a więc wcześniej). Nie można zgodzić się z zarzutem strony pozwanej - powódki wzajemnej, że roszczenia w obu sprawach są odmienne. Z treści pozwu w sprawie I C 3101/18 i pozwu wzajemnego wynika, że oba żądania dochodzone są na podstawie tej samej umowy kredytu konsolidacyjnego gotówkowego nr (...) z 17 czerwca 2015 roku. Nie jest dopuszczalne, aby równolegle toczyły się dwa postępowania sądowe dotyczącej tej samej umowy, gdzie w jednym kredytodawca żąda zapłaty kwoty wynikającej z umowy kredytu, zaś w drugim – na wypadek gdyby Sąd uznał umowę kredytu za nieważną – na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Powyższe okoliczności nakazywały odrzucenie pozwu wzajemnego, z uwagi na to, że o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku.

Na podstawie art. 102 kpc orzeczono o nieobciążaniu powódki - pozwanej wzajemnej kosztami procesu, mając na uwadze sytuację materialną powódki, która była także podstawą zwolnienia powódki od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Pełnomocnik reprezentujący powódkę z urzędu wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg. norm.

O kosztach wynikających z odrzucenia pozwu wzajemnego orzeczono na podstawie art. 98 kpc zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest do zwrotu przeciwnikowi kosztów niezbędnych do celowej obrony. Kosztami tymi w przypadku żądania zapłaty kwoty 37.321,79 zł jest opłata wynikająca z §2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r, poz. 265) w kwocie 3.600 zł. Wobec odrzucenia pozwu wzajemnego strona pozwana – powódka wzajemna traktowana jest jako przegrywająca sprawę, a więc zobowiązana jest zwrócić koszty pełnomocnika w tym zakresie.

Natomiast odnośnie kosztów powództwa o ustalenie, gdzie powódka – pozwana wzajemna przegrała sprawę, podstawą przyznania ze Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu jest § 8 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. 2016, poz. 1715 z późn. zm.) – z którego wynika, że opłata wynosi 2.400 zł oraz §4 ust. 3 zgodnie z którym opłatę podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług wliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług (23%).

1 Tak SN w wyroku z 8 V 2000, V CKN 29/00, cytowane za LEX nr 52427

2 Tak SN w wyroku z 24 VI 2005r, V CK 704/04, powołane za LEX nr 180875, z 22 XI 2002r, IV CKN 1519/00, powołane za LEX nr 78333; z 15 III 2002r, II CKN 919/99, powołane za LEX nr 54376;